בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטַ״א

פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ תשפ״ג

לֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ

בְּלֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ תשפ״ג, דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מֵעִנְיַן הַפָּסוּק הַפּוֹתֵחַ אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ

פָּתַח וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטַ״א: שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ, יוֹצֵאת תָּמִיד בסביבות הימים הַקְּדוֹשִׁים שבָּהֶם אָנוּ עוֹמְדִים – יום הכיפורים וחג סֻכּוֹת, וְעַתָּה אָנוּ נִמְצָאִים בְּד׳ הַיָּמִים שֶׁבֵּין יוֹם הַכִּפּוּרִים לְסֻכּוֹת, שֶׁהֵם יָמִים מְעֻלִּים וְנַעֲלִים מְאֹד מְאֹד, וּבָהֶם מֵאִיר שֵׁם ה׳, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק ב, סִימָן סו), וּמַדּוּעַ דַּוְקָא אַחַר יוֹם כִּפּוּר כָּךְ נִקְרָאִים אֵלּוּ הַיָּמִים? כִּי בִּכְדֵי שֶׁיָּאִיר שֵׁם ה׳ עַל הָאָדָם - צָרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת נָקִי, וְעַל כֵּן עַתָּה, אַחַר שֶׁנִּטְהַרְנוּ בְּיוֹם כִּפּוּר, וְזָכִינוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, מֵאִיר שֵׁם הַוָּי״ה בָּרוּךְ הוּא, כִּי הֲלֹא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְשֻׁתָּף בִּשְׁמֵנוּ, כִּי יִשְׂרָאֵ״ל אוֹתִיּוֹת יָשָׁ״ר אֵ״ל, וְאַחַר שֶׁזָּכִינוּ לְהִטָּהֵר מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם כִּפּוּר, מִתְקַיֵּם "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר" (יְשַׁעְיָהוּ מט, ג), וּמֵאִיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ בְּאֹפֶן נוֹרָא וְנִפְלָא.

וְהִנֵּה, בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ אָנוּ מוֹצְאִים אֶת "שִׁירַת הַאֲזִינוּ", וְאִיתָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבְּשִׁירָה זוֹ מֻנָּחִים כָּל סוֹדוֹת חַיֵּי הָאָדָם - כָּל מְאֹרְעוֹתָיו וְהַקּוֹרוֹת אִתּוֹ, הַכֹּל מֻנָּח בְּתוֹךְ שִׁירַת הַאֲזִינוּ, וְאָמְנָם יֵשׁ בָּהּ גַּם כֵּן מְעַט תּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֲבָל כָּל הַשִּׁירָה הַזּוֹ הִיא מְלֵאָה בְּלִמּוּדִים חַיִּים!

וְכַמּוּבָן, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַהַתְחָלָה, הוּא הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן, שֶׁהוּא כְּעֵין הַקְדָּמָה לְכָל אֲשֶׁר יָבוֹא אַחַר כָּךְ, אִם כֵּן רָאוּי לָנוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּדִבְרֵי הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן, מַהוּ הַלִּמּוּד הַנִּפְלָא שֶׁיּוֹצֵא לָנוּ מִפָּסוּק זֶה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה לְכָל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְאֵיךְ לִמּוּד זֶה יְהֵא נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ לִמְשֹׁךְ כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

הַפָּסוּק אוֹמֵר: **"הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי"**, וּפֹה יְסוֹד מוּסָד לְכָל אָדָם וְאָדָם: פְּעָמִים שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל הָאָדָם בְּחִינָה שֶׁל **'שָׁמַיִם'**, וּפְעָמִים בְּחִינָה שֶׁל **'אֶרֶץ'**; 'שָׁמַיִם' זֶה הִתְלַהֲבוּת וּמַצָּב שֶׁל עֲלִיָּה וְכוּ', 'אֶרֶץ' זֶה עִנְיָן שֶׁל יְרִידָה, אִי-הִתְלַהֲבוּת וְחֶשֶׁק וְכוּ', וְהַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הוּא, שֶׁבְּמַצָּב שֶׁל הֲעָלִיָּה אָדָם צָרִיךְ לִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁהוּא עֲדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלָל, וְיֵשׁ לוֹ עוֹד הֲמוֹן מַה לְהַשִּׂיג, בְּחִינַת "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם", אֲזַי "שָׁם אָתָּה" – עוֹד רָחוֹק מְאֹד מֵאִתִּי, וְעָלַי לַעֲבֹד עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד כְּדֵי לְהַשִּׂיג

מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְהַשִּׂיג; זֶה הַדִּבּוּר שֶׁל רַבֵּנוּ לְ"דָרֵי מַעְלָה".

מֵאֵידָךְ, גַּם אִם אָדָם מַרְגִּישׁ בִּבְחִינַת "וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל" – הוּא נִמְצָא בִּשְׁאוֹל תַּחְתִּית מַמָּשׁ, גַּם שָׁם צָרִיךְ לָדַעַת אֲשֶׁר "הִנֶּךָּ" – גַּם שָׁם נִמְצֵאת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה יָכוֹל לְהֶחָלֵץ גַּם מֵהַמַּצָּב הַזֶּה, וְלַעֲלוֹת בַּחֲזָרָה, וְאַדְרַבָּה, תְּוֻכַּח וְתִרְאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל הַיְרִידָה הָיְתָה הַדֶּרֶךְ וְהַמַּסְלוּל אֶל הָעֲלִיָּה הַגְּדוֹלָה.

וְזֶהוּ כָּל הַסּוֹד הַטָּמוּן בְּפָסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁל שִׁירַת הַאֲזִינוּ: **"הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם"** - כְּשֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּמַצָּב שֶׁל עֲלִיָּה, כְּשֶׁכְּבָר אוֹלַי זָכִיתָ לְהַשִּׂיג מַשֶּׁהוּ, אָזַי **"וַאֲדַבְּרָה"** - 'דִּבּוּר' לָשׁוֹן שֶׁל חֹזֶק, עֹז וְתֹקֶף, עִנְיָן שֶׁל דִּבּוּר קָשׁוֹת, דְּהַיְנוּ לְבַל תַּחְשֹׁב שֶׁכְּבָר הִשַּׂגְתָּ אֶת הַכֹּל, וְזֶהוּ... אָדָם מְלַטֵּף אֶת עַצְמוֹ שֶׁזָּכָה לְהַשִּׂיג, וְהִגִּיעַ כְּבָר לְכָל מַה שֶּׁצָּרִיךְ... אֶלָּא "וַאֲדַבְּרָה" - תָּבִין שֶׁגַּם "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם", אֲבָל "שָׁם אָתָּה" - יֵשׁ לְךָ עוֹד הַרְבֵּה מַה לְהַשִּׂיג, עוֹד לֹא הִתְחַלְתָּ אֲפִלּוּ לְהַשִּׂיג מַשֶּׁהוּ...

וְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הָיָה סֵמֶל וְדֻגְמָא מוּחְשִׁית לְכָךְ, כַּמָּה הֶחְזִיק עַצְמוֹ לִכְלוּם מַמָּשׁ, וּבְכָל פַּעַם הִתְחִיל מֵחָדָשׁ בְּהַשָּׂגַת הַשָּׂגוֹתָיו הַנּוֹרָאוֹת וְכוּ', וּכְהַמַּחֲזֶה הַנּוֹרָא שֶׁרָאוּ אֶת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, כְּחָדְשַׁיִם לִפְנֵי הִסְתַּלְקוּתוֹ [בְּסְבִיבוֹת שַׁבָּת נַחֲמוּ תק"ע], שׁוֹכֵב עַל הָרִצְפָּה בְּפִשּׁוּט יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וּבוֹכֶה: **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ זוֹכִים לִהְיוֹת יְהוּדִי"...**

וְכִי יֵשׁ לָנוּ מֻשָּׂג מִי הָיָה רַבֵּנוּ וּלְאֵילּוּ דַּרְגּוֹת נוֹרָאוֹת כְּבָר זָכָה לְהַגִּיעַ? וּבִפְרָט קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ, שֶׁהִתְבַּטֵּא: "אֲנִי כְּבָר מֻכְרָח לְהַפְשִׁיט הַחֶלְצָה מֵעָלַי"... הַגּוּף לֹא יָכוֹל לְהָכִיל אֶת הַנְּשָׁמָה... וְהִנֵּה הוּא שׁוֹכֵב וּבוֹכֶה **"אֵיךְ זוֹכִים לִהְיוֹת יְהוּדִי"...** מָה הַלִּמּוּד בְּזֶה? כַּמָּה שֶׁהִשַּׂגְתָּ, כַּמָּה שֶׁזָּכִיתָ, תֵּדַע שֶׁעֲדַיִן יֵשׁ לְךָ הַרְבֵּה מְאֹד מַה לְהִתְקַדֵּם וְלַעֲלוֹת!

[לְהָבִין מֻרְחָק מְעַט בְּעֹמֶק שִׂיחָה זוֹ: 'יְהוּדִי' נִקְרָא מִי שֶׁכּוֹפֵר בָּעֲבוֹדָה זָרָה, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג.) גַּבֵּי מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי שֶׁנִּקְרָא "אִישׁ יְהוּדִי" (אֶסְתֵּר ב, ה): "כָּל הַכּוֹפֵר בָּעֲבוֹדָה זָרָה נִקְרָא יְהוּדִי"; וּמַה נִּקְרָא 'לִכְפֹּר בָּעֲבוֹדָה זָרָה'? כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְחַזֵּק עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה בְּכָל מַצָּבֵי הַחַיִּים, הוּא מִשְׁתּוֹקֵק תָּמִיד שֶׁיִּזְכֶּה לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, זֶה נִקְרָא לִכְפֹּר בָּעֲבוֹדָה זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁמְּלַמְּדֵנוּ רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן סב), שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁאָדָם סָר אֲפִלּוּ מְעַט מִן הָאֱמוּנָה – זֶה כְּבָר פִּגּוּם אֱמוּנָה; עַיֵּן שָׁם. וְזֶה נִקְרָא **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ זוֹכִים לִהְיוֹת יְהוּדִי"**, הַיְנוּ אֵיךְ זוֹכִים לְאוֹתָהּ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, טְהוֹרָה וּתְמִימָה, לְלֹא שׁוּם תְּזוּזָה מִן הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה].

לְאֵידָךְ גִּיסָא, גַּם אִם נָפַלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ לְהֵיכָן שֶׁנִּשְׁלַכְתָּ, בְּחִינַת **"וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ"** - אַתָּה מֻנָּח בְּתוֹךְ כָּל הָאַרְצִיּוּת שֶׁלְּךָ, בְּתוֹךְ כָּל הַטִּנּוֹפֶת וְהַלִּכְלוּךְ, תִּזְכּוֹר הֵיטֵב אֶת **"אִמְרֵי פִי"** – תִּתְחַזֵּק הֵיטֵב עִם הָ'אֲמִירָה' שֶׁלְּךָ, וְדַיְקָא 'אֲמִירָה', שֶׁהוּא לָשׁוֹן רַכָּה [כִּדְבְרֵי רַשִׁ"י עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת יט, ג) "כֹּה **תֹאמַר** לְבֵית יַעֲקֹב" וְגוֹ', שֶׁ'אֲמִירָה' הִיא לָשׁוֹן רַכָּה], תִּתְחַזֵּק עִם כָּל מִינֵי הִתְחַזְּקוּת שֶׁבָּעוֹלָם, וְתֵדַע

שֶׁאֵין יְאוּשׁ לְעוֹלָם, רַק חֲזַק וֶאֱחֹז עַצְמְךָ הֵיטֵב!

זֶהוּ הַלִּמּוּד הַמָּתוֹק שֶׁל רַבֵּנוּ, שֶׁמְּדַבֵּר הֵן לְדָרֵי מַעְלָה וְהֵן לְדָרֵי מַטָּה, מְגַלֶּה לָזֶה שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁנִּמְצָא בַּ'שָּׁמַיִם', שֶׁיֵּשׁ לוֹ עוֹד הַרְבֵּה מַה לְהַשִּׂיג, וּבְאוֹתוֹ זְמַן מְגַלֶּה לְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁנִּשְׁלַךְ הֵיכָן שֶׁנִּשְׁלַךְ, בְּחִינַת "וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל", גַּם שָׁם "הִנָּךְ" - אַתָּה פֹּה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! וַאֲנִי מַאֲמִין שֶׁאֲנִי עוֹד יָכוֹל לָצֵאת מִכָּל עֹמֶק הַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַלְתִּי אֵלָיו, רַק אִם אֶאֱחֹז הֵיטֵב בְּ'אִמְרֵי פִי' – אֲמִירָה קְדוֹשָׁה!

וְאֶת לִמּוּד הַחַיִּים הַזֶּה מְגַלֶּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל עַתָּה, קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ: **"הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי"**, כִּי מֵנִיחַ לָהֶם בְּתוֹר צַוָּאָה אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה שֶׁיִּלְוֶה אוֹתָם מֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

וְדַיְקָא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ יָכוֹל לְגַלּוֹת אֶת זֶה, כִּי הוּא זָכָה בִּשְׁלֵמוּת לְמִדָּה זוֹ, כִּי יָדַע לִהְיוֹת הֵן לְמַעְלָה וְהֵן לְמַטָּה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, יד) "וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם", הוּא הָיָה בָּקִי אֵיךְ לָרֶדֶת "מִן הָהָר" – בְּחִינַת 'דָּרֵי מַעְלָה', יְשִׁירוּת "אֶל הָעָם" – 'דָּרֵי מַטָּה', שֶׁזּוֹהִי שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק, שֶׁעָלָיו כְּתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' כט, יא) "כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ" – 'דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא' (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן ז וְסִימָן סח).

וּמֵעַתָּה מוּבָן הֵיטֵב הָעִנְיָן שֶׁכָּל סוֹד חַיֵּי הָאָדָם טְמוּנִים בְּ"שִׁירַת הַאֲזִינוּ", כִּי הָעִקָּר הוּא מֵהַתְחָלַת הַשִּׁירָה, שֶׁהוּא הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁפּוֹתֵחַ אֶת הַשִּׁירָה, כִּי הוּא בָּא בְּתוֹר הַקְדָּמָה לְכָל הַנֶּאֱמָר אַחַר כָּךְ, וּבוֹ מֻנָּח כָּל סוֹד חַיֵּי הָאָדָם, שֶׁיֵּדַע תָּמִיד אֵיךְ לֶאֱחֹז אֶת עַצְמוֹ, שֶׁגַּם כְּשֶׁנִּמְצָא בַּעֲלִיָּה יֵדַע וְיָבִין שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלוּם, וְעָלָיו לְהִתְקַדֵּם עוֹד וָעוֹד, וּמֵאִידָךְ - גַּם אִם נִשְׁלַךְ לְהֵיכָן שֶׁנִּשְׁלַךְ, יֵדַע הֵיטֵב שֶׁתָּמִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל מַצָּב, וְהָעִקָּר שֶׁיֶּאֱחֹז הֵיטֵב בָּהִתְחַזְּקוּת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

יְזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַחְדִּיר לְמוּדִים אֵלּוּ הֵיטֵב בְּתוֹךְ לִבֵּנוּ, וְלֵילֵךְ עִמָּם בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְזֶה אֲשֶׁר יְזַכֵּנוּ לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וַאֲמִתִּית, תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה וְשִׂמְחָה, וּבְקָרוֹב נִזְכֶּה לִרְאוֹת בְּגִלּוּי שְׁכִינָה, בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וּבִגְאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, אָמֵן וְאָמֵן!

***

בֹּקֶר שַׁבַּת קֹדֶשׁ

בְּבֹקֶר שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ תשפ"ג, דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיטָ"א דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ, מַעֲשֶׂה י"ג

פָּתַח וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א: אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים בַּמַּעֲשֶׂה מִשִּׁבְעָה קַבְּצָנִים, בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, שֶׁהָיָה אֶת הַקַּבְּצָן לְלֹא יָדַיִם, וְאָמְנָם נִרְאֶה שֶׁאֵין לוֹ יָדַיִם, אֲבָל בֶּאֱמֶת כֹּחַ רַב יֵשׁ לוֹ בָּהֶן, וְרָאִינוּ שֶׁרִבֵּנוּ סִפֵּר עַל הַכֹּחַ הֶעָצוּם שֶׁהָיָה בּוֹ – שֶׁיָּכַל לְהַחֲזִיר חֵץ אֲפִלּוּ אַחַר שֶׁנִּכְנַס וְכוּ', וְהִסְבִּרְנוּ שֶׁעֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים אֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַמּוֹצִיאִים אֶת כָּל הַחִצִּים מֵהַסַּמ"ךְ-מֵ"ם, וַעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה דַּיְקָא, כִּי הַשִּׂמְחָה מְזַכָּה אֶת הָאָדָם לְהִנָּצֵל מִכָּל זֶה וְכוּ', וְעַתָּה

מַמְשִׁיךְ רַבֵּנוּ בְּעִנְיָן כֹּחַ הַיָּדַיִם, שֶׁכָּל אֶחָד הִתְפָּאֵר בְּכֹחַ שֶׁבְּיָדוֹ: **אֶחָד הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו. שֶׁאֵצֶל מִי שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא נוֹתֵן לוֹ. (פֵּרוּשׁ שֶׁבָּזֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וּמְקַבֵּל בָּזֶה הוּא נוֹתֵן כִּי קַבָּלָתוֹ הִיא נְתִינָה) וּמִמֵּילָא הוּא בַּעַל צְדָקָה** - שֶׁזֶּה עִנְיַן מַעֲלַת נְתִינַת צְדָקָה לַצַּדִּיק, וְכֵן לְהַדְפָּסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, וּשְׁאָר עִנְיְנֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁפְּעָמִים וְאָדָם חוֹשֵׁב "הֲרֵי נָתַתִּי אֲנִי" וְכוּ', וְלֹא מֵבִין שֶׁבָּזֶה שֶׁנָּתַן - הוּא קִבֵּל, כִּי הֲרֵי "וְנָתְנוּ" קְרִי הֵן יָשָׁר וְהֵן חָזוֹר, אַתָּה נוֹתֵן וּבְאוֹתוֹ זְמַן מְקַבֵּל, כִּי הָרִיבְיוֹת שֶׁיֶּשְׁנָן, וְהַזְּכוּיוֹת הָרַבּוֹת הַנּוֹבְעוֹת מֵהַצְּדָקָה שֶׁלְּךָ - אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל וּכְלָל, מִמֵּילָא נִמְצָא שֶׁבָּזֶה שֶׁנָּתַן - קִבֵּל.

מְסַפֵּר רַבֵּנוּ: **וְשָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ, אֵיזֶה צְדָקָה אַתָּה נוֹתֵן? (כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי צְדָקָה). הַשִּׁיב, שֶׁהוּא נוֹתֵן מַעֲשֵׂר** - שֶׁבֶּאֱמֶת זֶה עִנְיָן חָשׁוּב מְאֹד לִתֵּן מַעֲשֵׂר, וְלָמְדוּ זֹאת הַקְּדָמוֹנִים מֵעִנְיַן תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת שֶׁיֶּשְׁנָם, שֶׁיֵּשׁ גַּם כֵּן עִנְיָן שֶׁאָדָם יִתֵּן עֲשִׂירִית מֵהָרֶוַח שֶׁהִרְוִיחַ, **אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל כְּלָל לָבוֹא לִמְקוֹמָהּ. כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לִכָּנֵס כִּי אִם בְּחוֹמָה אַחַת (בַּמָּקוֹם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם) וְעַל כֵּן אֵינְךָ יָכוֹל לָבוֹא לִמְקוֹמָהּ** - בַּהֶמְשֵׁךְ יְבָאֵר רַבֵּנוּ כָּל זֹאת בִּפְרָטִיּוּת יֶתֶר, וּלְעִנְיָנֵינוּ הָעִנְיָן הוּא, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְכָזֶה מַצָּב שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֶצְלוֹ הַצְּדָקָה עִם צְמִצוּם שֶׁל "מַעֲשֵׂר" וְתוּ לֹא, אֶלָּא שֶׁיִּרְבֶּה בְּיַד רְחָבָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם גְּבוּל וְצִמְצוּם מִסִּים.

וְדַעַת לַנָּבוֹן, שֶׁצְּדָקָה אֵינָהּ עִם מָמוֹן לְבַד, יֵשׁ גַּם כֵּן דִּבּוּר שֶׁל צְדָקָה, וְאַדְרַבָּה! פְּעָמִים שֶׁדִּבּוּר שֶׁל צְדָקָה גָּדוֹל יוֹתֵר מִכָּל כֶּסֶף שֶׁבָּעוֹלָם, וִיבַאֵר: יוֹשֵׁב לוֹ אָדָם שֶׁעוֹמֵד עַל סַף יֵאוּשׁ עַד שֶׁחָפֵץ לָשִׂים קֵץ לְחַיָּיו רַחֲמָנָא לִצְלָן, תָּבוֹא אֵלָיו עִם מִלְיוֹן דּוֹלָר - זֶה לֹא מְעַנְיֵן אוֹתוֹ, מִי צָרִיךְ אֶת הַכֶּסֶף, הַבֵּן אָדָם הַזֶּה רוֹצֶה לָמוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן... מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם תְּדַבֵּר אִתּוֹ אֵיזֶה דִּבּוּר שֶׁל חִזּוּק, תְּעוֹדֵד אוֹת, תְּשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ, אוֹ פְּעָמִים שֶׁלָּאוֹ דַּוְקָא דִּבּוּר - אֲפִלּוּ תַּקְשִׁיב לַכְּאֵב שֶׁלּוֹ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ סַבְלָנוּת וְתַטֶּה אָזֶן לִשְׁמֹעַ מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ לוֹמַר, לְהוֹצִיא אֶת כְּאֵבוֹ, אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת הַזְּכוּת שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, הֲלֹא אַתָּה מַצִּיל אֶת חַיָּיו, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ! נִמְצָא, שֶׁמַּה שֶּׁהַכֶּסֶף לֹא פָּעַל - הַדִּבּוּר פָּעַל!

וְאֶת זֶה מְגַלֶּה רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן קו) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים מא, ב) "אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל" - 'דָּל' הוּא עָנִי וּמִסְכֵּן, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס שֵׂכֶל בְּדַל, כִּי הֲלֹא 'אֵין עָנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת' (נְדָרִים מא.), וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס שֵׂכֶל בְּדַל, לְגַלּוֹת לוֹ אֶת הָאוֹר שֶׁל הַצַּדִּיק, אֶת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁל הַצַּדִּיק.

וְגַם תְּפִלָּה נִקְרֵאת צְדָקָה, כְּשֶׁאֶחָד מִתְפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ - בָּזֶה עוֹשֶׂה עִמּוֹ צְדָקָה; כְּשֶׁמַּזְכִּירִין עַל צְדָקָה, יֵשׁ הַיְרֵאִים אָז אוֹמְרִים "בְּלִי נֶדֶר", וּבֶאֱמֶת גַּם לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּר מִשֶּׁהוּ נִקְרָא צְדָקָה.

מַמְשִׁיךְ רַבֵּנוּ וּמְסַפֵּר: **אֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו. כִּי יֵשׁ מְמֻנִּים בָּעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ חָכְמָה וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ בְּיָדָיו,**

שֶׁעַל יְדֵי יָדָיו הוּא יָכוֹל לִתֵּן לָהֶם חָכְמָה, עַל יְדֵי שֶׁמַּסְמִיךְ אוֹתָם בְּיָדָיו - שֶׁזֶּה דָּבָר שֶׁאָנוּ מוֹצְאִים כְּבָר אֵצֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּכְדִכְתִיב (במדבר כז, יח): "קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו" - עִנְיָן שֶׁל סְמִיכָה בְּיָדַיִם, הַיְנוּ תַּלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁל צַדִּיק; כִּי הִנֵּה יֵשׁ הַרְבֵּה הַמַּגִּיעִים לַצַּדִּיק, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ הִתְבַּטֵּא פַּעַם: "יֵשׁ הַבָּאִים אֶצְלִי כְּדֵי לֶאֱכֹל קוּגֶל; יֵשׁ הַבָּאִים כִּי אוֹהֲבִים לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרֵי הַתּוֹרָה שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר", **"אֲבָל"** - סִיֵּם רַבֵּנוּ: **"יֵשׁ אֶת אֵלּוּ הַתַּלְמִידִים שֶׁאֲנִי אָפוּי בַּלֵּב שֶׁלָּהֶם!"...** אֵיזוֹ מַעֲלָה זֹאת לְתַלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁהַצַּדִּיק אָפוּי בְּתוֹךְ הַלֵּב שֶׁלּוֹ, וְכֵן הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת אָפוּי בְּלֵב הַצַּדִּיק, הַיְנוּ שֶׁכָּל כֵּלּוֹ כָּלוּל בְּהַצַּדִּיק, הוּא מְחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ עִם הַלִּמּוּדִים שֶׁל הַצַּדִּיק, הוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַצַּדִּיק, וְהַצַּדִּיק זֶה הַחַיִּים שֶׁלּוֹ! זֶה עִנְיָן שֶׁל סְמִיכָה.

מְסַפֵּר רַבֵּנוּ: **שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ, אֵיזֶה חָכְמָה אַתָּה יָכוֹל לִתֵּן בְּיָדֶיךָ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה קַבִּין חָכְמָה. הֵשִׁיב: חָכְמָה פְּלוֹנִית. אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה. כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לֵידַע הַדֶּפֶק שֶׁלָּהּ, כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לֵידַע כִּי אִם דֶּפֶק אֶחָד. כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין (וְאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל לֵידַע כִּי אִם דֶּפֶק אֶחָד מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן בְּיָדָיו רַק חָכְמָה אַחַת)** - בַּהֶמְשֵׁךְ יְבָאֵר רַבֵּנוּ יוֹתֵר אֶת פְּרָטֵי הָעִנְיָנִים בָּזֶה, וּמַה שֶּׁעוֹלֶה לְמַעֲשֶׂה לְעִנְיָנֵינוּ, שֶׁהִנֵּה כְּדֵי לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה, אֶת נִשְׁמַת הַיְהוּדִי, צְרִיכִין חָכְמָה גְּדוֹלָה, לֵידַע אֶת כָּל עֲשָׂרָה מִינֵי הַדְּפִיקִין, וְזֹאת רָאִינוּ אֵצֶל מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ בְּחוּשׁ, שֶׁזָּכָה לַחָכְמָה הַזֹּאת, הַיְנוּ שֶׁפְּעָמִים וְדִבֵּר עִם אֲנָשִׁים בְּדֶרֶךְ שֶׁל שִׂיחוֹת מְשֻׁנּוֹת עַל דָּא וְעַל הָא, וּפְעָמִים שֶׁצָּחַק עִמָּהֶם וְכוּ', אֲבָל מִי שֶׁהִטָּה אָזְנוֹ הֵיטֵב הֵבִין אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵג בְּחָכְמָה אֲמִתִּית, וְכָךְ הֶעֱלָה אֶת אוֹתָם אֲנָשִׁים, וְהֶחֱיָה אוֹתָם, כִּי עִם כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְדַבֵּר כְּפִי דַּרְגָּתוֹ.

וְאֶת זֶה מְגַלֶּה כָּאן רַבֵּנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁאָמְנָם הָיָה לוֹ חָכְמָה, אַךְ לֹא אֶת כָּל הָעֲשָׂרָה, שֶׁהִנֵּה יָכוֹל לִהְיוֹת אֶחָד שֶׁהוּא חָכָם וְגָאוֹן גָּדוֹל, וּבַעַל סְבָרָא וּפִלְפּוּל, וּמַתְמִיד גָּדוֹל וְכוּ', אַךְ לֹא בְּהֶכְרֵחַ שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַצִּיל אֶת הַבַּת מַלְכָּה... כִּי כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת הַבַּת מַלְכָּה מֻכְרָחִים אֶת כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי חָכְמָה, אוֹתוֹ גָּאוֹן הַנַּ"ל יָכוֹל לְהַגִּיד אֵיזֶה דִּבַּר תּוֹרָה עָמוֹק וּפִלְפּוּל לָעוֹמֵד לְפָנָיו, בְּשָׁעָה שֶׁאוֹתוֹ אֶחָד לֹא מְסֻגָּל לְהָבִין אַף מִלָּה מִדְּבָרָיו... הוּא לֹא מֵבִין מָה הוּא רוֹצֶה מִמֶּנּוּ... נִמְצָא שֶׁאָמְנָם הוּא חָכָם גָּדוֹל, אַךְ אֵין הוּא יָכוֹל לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמַת אוֹתוֹ יְהוּדִי, אֶלָּא רַק חָכָם כָּזֶה הַבָּקִי בַּעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין, וְיָכוֹל לְדַבֵּר עִם הָעוֹמֵד לְפָנָיו כְּפִי דַּרְגָּתוֹ, אַף שֶׁנִּרְאֶה כְּלַפֵּי חוּץ כִּדְבָרִים בְּטֵלִים; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב לְחָכָם אֲמִתִּי כָּזֶה!

יְזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִהְיוֹת מְקֹרָבִים תָּמִיד לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, לְצֵאת לִדְבָרֵיהֶם, וְכָךְ נִזְכֶּה לִהְיוֹת אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בֶּאֱמֶת.

***

סְעֻדָּה שְׁלִישִׁית

בְּעֵת רַעֲוָא דְּרַעֲוִין שֶׁל פָּרָשַׁת הָאֲזִינוּ – שַׁבָּת שׁוּבָה תשפ"א, דִּבּר מו"ר שְׁלִיטָ"א
דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִמַּעֲלַת יוֹם הַכִּפּוּרִים וְעֵרְבוֹ שֶׁל יוֹם, שֶׁעוֹמְדִים אָנוּ לִפְנֵיהֶם

פָּתַח וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א: חַסְדֵי ה' יִתְבָּרַךְ, עוֹמְדִים אָנוּ לִפְנֵי קְדֻשָּׁה נִשְׂגָּבָה מְאֹד - יוֹם הַכִּפּוּרִים הַקָּדוֹשׁ. וְהִנֵּה, קֹדֶם יוֹם הַכִּפּוּרִים, יֵשׁ לָנוּ גַּם אֶת עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, שֶׁבּוֹ יֶשְׁנָהּ מִצְוָה לְהַרְבּוֹת בָּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, עַד כְּדֵי שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: **"תָּנֵי רַב חִיָּא בַּר רַב מִדְּפִתְּי, וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ, וְכִי בְּתִשְׁעָה מִתְעַנְּיֵן וְהָלֹא בַּעֲשָׂרָה מִתְעַנְּיֵן? לְלַמֶּדְךָ שֶׁכָּל הָאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה בְּט' מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה תִּשְׁעִי וַעֲשִׂירִי"**; נִמְצָא אֲפוֹא, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ ג' תַּעֲנִיּוֹת - ב' הַתַּעֲנִיּוֹת לְמִי שֶׁאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, שֶׁזֶּה "תִּשְׁעִי וַעֲשִׂירִי", וְעוֹד תַּעֲנִית אַחַת שֶׁאָנוּ צָמִים בְּפֹעַל מַמָּשׁ, וְיָדוּעַ חֲשִׁיבוּת וּמַעֲלַת ג' תַּעֲנִיּוֹת, שֶׁזֶּה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה הָאָדָם תַּעֲנִיּוֹת רַבּוֹת וְכוּ', וְיֵשׁ לָנוּ אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת לְכָךְ עַתָּה, כְּשֶׁזּוֹכִים לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, וּלְהִתְעַנּוֹת בְּיוֹם הַקָּדוֹשׁ בְּעַצְמוֹ.

עָלֵינוּ לְהָבִין מַהוּ כָּל הָעִנְיָן שֶׁל עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר - שֶׁאוֹכְלִים וְשׁוֹתִים בּוֹ וְכוּ', וְאַחַר כָּךְ יֵשׁ אֶת יוֹם כִּפּוּר בְּעַצְמוֹ, הֲרֵי לְכְאוֹרָה הֲכָנָה לְיוֹם כִּפּוּר צְרִיכָה לִהְיוֹת גַּם כֵּן בְּתַעֲנִית, כְּלוֹמַר אִם אָנוּ רוֹצִים לְהָכִין עַצְמֵנוּ לְכָזֹאת קְדֻשָּׁה נוֹרָאָה שֶׁמּוֹפִיעָה בְּאוֹתוֹ יוֹם הַקָּדוֹשׁ, עָלֵינוּ לָצוּם לְשֵׁם כָּךְ... וּמַהוּ שֶׁכָּל הַהֲכָנָה הִיא דַּיְקָא עַל יְדֵי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְכֵן דַּיְקָא עַל יְדֵי רִבּוּי שִׂמְחָה - שֶׁאָנוּ בְּטוּחִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִמְחַל וְיִסְלַח לָנוּ עַל כָּל עֲוֹונוֹתֵינוּ, מַדּוּעַ הַהֲכָנָה הִיא עַל יְדֵי כָּזֶה דָּבָר גַּשְׁמִי?

וּבְהַקְדִּים יֵשׁ לוֹמַר, שֶׁיּוֹם כִּפּוּרִים הוּא יוֹם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי הַתַּנָּא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ (פֶּרֶק א, אוֹת ה): **"יָמִים יֵצְרוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם** (תְּהִלִּים קלט, טז) **- זֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים לְיִשְׂרָאֵל, לְפִי שֶׁהָיְתָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנָּתְנוּ בְּאַהֲבָה לְיִשְׂרָאֵל. מָשְׁלוּ מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְמֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם שֶׁהָיוּ עֲבָדָיו וּבְנֵי בֵּיתוֹ מוֹצִיאִין אֶת הַזְּבָלִים וּמַשְׁלִיכִין אוֹתָם כְּנֶגֶד פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ, וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ יוֹצֵא וְרוֹאֶה אֶת הַזְּבָלִים הוּא שָׂמֵחַ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה. לְכָךְ נִדְמֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁנָּתְנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבְשִׂמְחָה. וְלֹא זוֹ בִּלְבַד, אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מוֹחֵל לַעֲוונוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵין מִתְעַצֵּב בִּלְבָבוֹ, אֶלָּא שָׂמֵחַ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה"**; נִמְצָא אִם כֵּן, שֶׁאֵין שִׂמְחָה כְּשִׂמְחַת יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁעַל זֶה הַמִּשְׁנָה אוֹמֶרֶת (תַּעֲנִית פֶּרֶק ד, מִשְׁנָה ח): **"לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וּכְיוֹם הַכִּפּוּרִים"**; כִּי זֶה יוֹם טוֹב, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲסֹק כָּל הַיּוֹם בִּתְפִלָּה וּבִתְשׁוּבָה, וְכָאָמוּר הַהֲכָנָה לְאוֹתוֹ יוֹם גָּדוֹל וְשָׂמֵחַ הִיא דַּיְקָא עַל יְדֵי רִבּוּי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְעָלֵינוּ לְהָבִין מַהוּ הַלִּמּוּד הַמֻּנָּח בָּזֶה, וְאֵיךְ זֶה יְלַוֶּה אוֹתָנוּ לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

עַל עִנְיָן הָאֲכִילָה בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, מוּבָא בְּדִבְרֵי הַטּוּר (אֹרַח חַיִּים הִלְכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים

סִימָן תרד): **"וְהוּא מְאַהֲבַת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא צִוָּה לְהִתְעַנּוֹת אֶלָּא יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה, וְלִטּוּבָתָם לְכַפֵּר עֲוֹנוֹתֵיהֶם, וְצִוָּם שֶׁיֹּאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ תְּחִלָּה כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְהִתְעַנּוֹת וְשֶׁלֹּא לְהַזִּיק לָהֶם הָעִנּוּי, מָשָׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד וְגָזַר עָלָיו לְהִתְעַנּוֹת יוֹם אֶחָד, וְצִוָּה לְהַאֲכִילוֹ וּלְהַשְׁקוֹתוֹ קֹדֶם כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִסְבֹּל, וְכֵן נוֹהֲגִין לְהַרְבּוֹת בּוֹ בְּסְעֻדָּה".**

מַמְשִׁיךְ הַטּוּר וּמֵבִיא מַעֲשֶׂה בְּשֵׁם הַמִּדְרָשׁ, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: **"וּמֵבִיא בַּמִּדְרָשׁ מַעֲשֶׂה בְּשׁוּטֵר הָעִיר שֶׁאָמַר לְעָבְדוֹ קְנֵה לִי דָּגִים, וְלֹא מָצָא אֶלָּא דָּג אֶחָד, וְנָתַן בּוֹ זָהוּב, וְהָיָה שָׁם יְהוּדִי חַיָּט וְהוֹסִיף עָלָיו עַד שֶׁהֶעֱלוּהוּ לַחֲמִשָּׁה - וְנִשְׁאַר לַחַיָּט; בָּא הָעֶבֶד אֶל אֲדוֹנָיו וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמְּאֹרָע, שָׁלַח הַשּׁוֹטֵר אַחַר הַחַיָּט וְאָמַר לוֹ: מַה מְּלַאכְתְּךָ? אָמַר לוֹ: חַיָּט, אָמַר לוֹ: וְלָמָּה קָנִיתָ דָּג שָׁוֶה זָהוּב בַּחֲמִשָּׁה זְהוּבִים? וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁלִּקַּחְתּוֹ מִיָּד עַבְדִּי שֶׁשִּׁלַּחְתִּיו לִקְנוֹתוֹ לִי; הֵשִׁיב לוֹ: וְהֵיאַךְ לֹא אֶקְנֶנּוּ אֲפִלּוּ בַּעֲשָׂרָה זְהוּבִים כְּדֵי לְאוֹכְלוֹ בְּיוֹם כָּזֶה שֶׁצִּוָּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְשָׂאנוּ בְּטוּחִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְכַפֵּר לָנוּ עֲוֹנוֹתֵינוּ; אָמַר לוֹ: אִם כֵּן יָפֶה עָשִׂיתָ, וּפְטָרוֹ וְהָלַךְ לְשָׁלוֹם"**; עַד כָּאן דְּבַר הַמַּעֲשֶׂה.

ה"בֵּית יוֹסֵף" עַל הַמָּקוֹם תָּמַהּ שָׁם כַּמָּה תְּמִיהוֹת, וּמְיַשֵּׁב זֹאת עַל פִּי פְּשָׁט, וּבֶאֱמֶת עָלֵינוּ לְהָבִין מַה פֵּשֶׁר הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, וּמָה לְמוּד יֵשׁ בּוֹ לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, וּמַה הָרֶמֶז וְהַסּוֹד שֶׁיֵּשׁ בַּדָּבָר.

עָלֵינוּ לָדַעַת, שֶׁיּוֹם הַכִּפּוּרִים זֶהוּ יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה, שֶׁבּוֹ אָנוּ מִתְנַקִּים לְגַמְרֵי מִכָּל הַזֶּבֶל וְהַלִּכְלוּךְ שֶׁהִצְטַבֵּר אֲצָלֵנוּ, וּמַחְדִּירִים הֵיטֵב בְּעַצְמֵנוּ שֶׁצְּרִיכִים פַּעַם אַחַת וּלְתָמִיד לְהַפְסִיק עִם כָּל הַשְׁטוּיוֹת! לְהִתְנַתֵּק כְּבָר מִכָּל הַמַּכְשִׁירִים הַטְּמֵאִים, לִגְמֹר כְּבָר עִם כָּל הַמַּחֲלוֹקוֹת וְהַמְּרִיבוֹת, וּלְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּחַיֵּינוּ! יוֹם כִּפּוּרִים נִתַּן לָנוּ כְּיוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה שֶׁבּוֹ עָלֵינוּ לְהִתְעוֹרֵר מֵהַשֵּׁינָה שֶׁלָּנוּ וְנַחְלִיט אַחַת וּלְתָמִיד לְהַפְסִיק עִם כָּל זֶה!

יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם עוֹבְרִים וְחוֹלְפִים בִּמְהִירוּת מְאֹד גְּדוֹלָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמד, ד) "אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר", וּמֻכְרָחִים פַּעַם לְהִתְעוֹרֵר וְלוֹמַר: עַד מָתַי נִבַּלֶּה אֶת יָמֵינוּ בִּשְׁטוּיוֹת וַהֲבָלִים?! עַד מָתַי נִהְיֶה שְׁקוּעִים בְּמַכְשִׁירִים הַטְּמֵאִים וּמְטוּמָאִים הַלָּלוּ?! מָתַי כְּבָר נִתְעוֹרֵר מִשְּׁנָתֵינוּ הָעֲמֻקָּה?!...

עַל זֶה נָתַן לָנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל סְלִיחָה וּמְחִילָה, וּבוֹ מִתְעוֹרְרִים לְזֶה הֵיטֵב, לְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

אַךְ כָּאָמוּר, לִפְנֵי אוֹתוֹ יוֹם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ יֵשׁ לָנוּ אֶת "עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים", שֶׁאָז הִיא הַהֲכָנָה לְיוֹם כִּפּוּרִים, וּבוֹ דַּיְקָא אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים, מַדּוּעַ? כִּי בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי לָאָדָם שֶׁהוּא יִתְהַפֵּךְ בְּבַת־אַחַת מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה, וּכְמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת, שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לַעֲבֹר תֵּכֶף וּמִיָּד מִדָּבָר מְסֻיָּם אֶל הַהֶפֶךְ מִמֶּנּוּ, אֶלָּא צְרִיכִים דֶּרֶךְ מִמֻּצַּעַת שֶׁתְּאַזֵּן בֵּין שְׁנֵי הַקִּיצוֹנִיּוּת, וְעַל

כֵּן אוֹכְלִים וְשׂוֹתִים בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, וְאַדְרַבָּה, זוֹהִי מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד אָז, כִּי כָּל זֶה הוּא דֶּרֶךְ וַהֲכָנָה כְּדֵי לְהַגִּיעַ מוּכָנִים אֶל הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ – יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁבּוֹ אָנוּ מַכְנִיעִים אֶת הַחֹמֶר לְגַמְרֵי, וְכָךְ לֹא יַפְרִיעַ לָנוּ כָּל זֶה כְּלָל וּכְלָל, וְנִהְיֶה כְּדֶגְמַת מַלְאָכִים מַמָּשׁ...

וְעַל פִּי כָּל זֶה נָבִין הֵיטֵב אֶת דִּבְרֵי הַטּוּר הַנַּ"ל, כִּי הַדָּג מְרַמֵּז עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּמְשְׁלוּ לְדָגִים שֶׁבַּיָּם, וְהַחַיָּט זֶה הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא תּוֹפֵר אֶת מַלְבּוּשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל - שֶׁהֵם קְרוּעִים וּמְרוּטִים מֵחֲמַת שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע הִפִּיל אוֹתָם הֵיכָן שֶׁהִפִּיל אוֹתָם, וְעַתָּה הֵם קְרוּעִים לְגַמְרֵי וְכוּ', וְהַצַּדִּיק בָּא עִם מְסִירוּת נַפְשׁוֹ, וְתוֹפֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים.

אַךְ לְעֻמַּת זֹאת יֵשׁ אֶת אוֹתוֹ שׁוֹטֵר, רֶמֶז לְהַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁבָּא וְלוֹחֵם בָּאָדָם וְרוֹצֶה לְהַפִּילוֹ, וְלָכֵן הוּא שָׁלַח אֶת שְׁלִיחוֹ שֶׁיִּרְפֹּשׁ לוֹ דָּג, רֶמֶז לְכָל מִינֵי שְׁלוּחֵי הַסָּמ"ךְ-מֵ"ם שֶׁמְּנַסִּים לִקְנוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל – הַדָּגִים הַקְּדוֹשִׁים – וּלְתוֹפְסָם בִּרְשָׁתָם הַטְּמֵאָה.

וּבְאֵיזֶה סְכוּם הוּא מוּכָן לִקְנוֹת אֶת הַדָּג הַקָּדוֹשׁ? שׁוּי שֶׁל זָהוּב אֶחָד וְיָחִיד, שֶׁזֶּה רֶמֶז עַל פִּתּוּיֵי הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁבָּא לָאָדָם עִם דָּבָר אֶחָד וְיָחִיד - רַק נוֹתֵן לוֹ מַכְשִׁיר אֶחָד טָמֵא, וּכְבָר הָרַס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי...

אֲבָל הַחַיָּט - שֶׁזֶּה הַצַּדִּיק, הוּא לֹא מְוַתֵּר כְּלָל וּכְלָל, אֶלָּא **הוּא** זֶה שֶׁרוֹכֵשׁ וְלוֹקֵחַ אֶת הַדָּג, וְאֵיךְ הוּא זוֹכֶה בּוֹ? עַל יְדֵי חֲמִשָּׁה זְהוּבִים, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל חֲמִשָּׁת הָעִנְיָנִים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּיוֹם כִּפּוּר, שֶׁאָז אָנוּ יוֹצְאִים מִכָּל הַטֻּמְאוֹת, וְזוֹכִין לְטָהֳרָה אֲמִתִּית, זוֹכִים בְּכֹחַ הַצַּדִּיקִים לְהִטָּהֵר מִכָּל הַטֻּמְאוֹת!

וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה דַּיְקָא בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, כִּי בָּזֶה טָמוּן כָּל סוֹד הַהַצָּלָה שֶׁל אוֹתָהּ נְשָׁמָה יְקָרָה, שֶׁאָמְנָם זֶה נִתָּקִים עַל יְדֵי חֲמִשֶּׁת הָעִנְיָנִים שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים כַּנַּ"ל, אֲבָל בִּשְׁבִיל זֶה מֻכְרָחִים אֶת הַהֲכָנָה שֶׁל עֶרֶב יוֹם הַקָּדוֹשׁ – לְהַרְבּוֹת בְּדִבְרֵי מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, וּלְהַשְׁקִיעַ בָּזֶה מְאֹד, כִּי זֶה סוֹלֵל אֶת הַדֶּרֶךְ לִקְרַאת הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ...

וְחֵלֶק מֵאוֹתָהּ הֲכָנָה שֶׁל עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, מִלְּבַד הָאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, הוּא עִנְיָן הַטְּבִילָה בְּמִקְוֶה, שֶׁאָז מִנְהָג כָּל יִשְׂרָאֵל לְטַהֵר עַצְמָם בְּמֵי הַמִּקְוֶה הַקְּדוֹשִׁים [וַאֲפִלּוּ אֵלּוּ שֶׁלֹּא מְדַקְדְּקִים בָּזֶה כָּל הַשָּׁנָה – בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר כֻּלָּם מַקְפִּידִים לִטְבֹּל; אָכֵן, אֲנַחְנוּ מְדַקְדְּקִים מְאֹד בִּטְבִילַת מִקְוֶה בְּכָל יוֹם, כִּי קִבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ"ל כָּאֵלּוּ גִּלּוּיִים נִפְלָאִים בְּמַעֲלַת הַטְּבִילָה בְּמִקְוֶה, אֲבָל בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, אַף אֵלּוּ שֶׁלֹּא מְדַקְדְּקִים בְּכָל הַשָּׁנָה - אָז הֵם טוֹבְלִים, וְיֵשׁ שֶׁטּוֹבְלִים כַּמָּה פְּעָמִים, וּצְרִיכִים כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר[א]], וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִנָּצֵל מִכָּל אֵלּוּ שֶׁרוֹצִים לְהַכְחִידָם וְלִקַּח לָהֶם הַכֹּחַ דִּקְדֻשָּׁה.

וְזֶהוּ שֶׁאָמַר לוֹ הַחַיָּט – זֶה הַצַּדִּיק, לְהַשּׁוֹטֵר – זֶה הַיֵּצֶר הָרָע: "וְהֵיאַךְ לֹא אֶקְנֶנּוּ אֲפִלּוּ בַּעֲשָׂרָה זְהוּבִים", שֶׁזֶּה

[א] בְּיוֹם כִּפּוּר בְּעַצְמוֹ לֹא טוֹבְלִים, כִּי אָז זוֹכִין לִטְבֹּל בַּבְּאֵר הָעֶלְיוֹנָה, בִּבְחִינַת "בֵּ"יהּ אֵ"נָא רָ'חִיץ" - רָאשֵׁי תֵּבוֹת בְּאֵ"ר.

סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל הָעֲשָׂרָה חִצִּים שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם הִכְנִיס בָּאָדָם (עַיִן סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ג), שֶׁכְּנֶגֶד זֶה יֵשׁ לָנוּ אֶת עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה יָמִים דִּיקָא, רֶמֶז לְאוֹתָם עֲשָׂרָה חִצִּים, וְחֵלֶק מֵאוֹתָם עֲשֶׂרֶת הַיָּמִים הוּא יוֹם כִּפּוּר, שֶׁזֶּה הַשִּׂיא וְהַפִּסְגָּה שֶׁל עֲשֶׂרֶת הַיָּמִים, אֲבָל לִפְנֵי כֵּן יֵשׁ אֶת עֶרְבוֹ שֶׁל יוֹם, שֶׁכְּבָר אָז מַתְחִילִים לוֹמַר אֶת הַוִּדּוּיִים – בִּתְפִלַּת מִנְחָה, וְעַל יָדוֹ נִשְׁלָמִים עֲשֶׂרֶת הַוִּדּוּיִים שֶׁאוֹמְרִים בְּסַךְ הַכֹּל בְּאוֹתָם שְׁנֵי יָמִים קְדוֹשִׁים – עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, וְיוֹם כִּפּוּר בְּעַצְמוֹ, הַכֹּל רוֹמֵז לָעִנְיָן הָאָמוּר, שֶׁבְּכֹחַ שְׁנֵי יָמִים אֵלּוּ דַּיְקָא זוֹכִין לְטָהֳרָה שְׁלֵמָה וַאֲמִתִּית, וּלְהַמְשִׁיךְ זֹאת עַל כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

וְעַל כֵּן בְּיוֹם כִּפּוּר חַל יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁהוּא זֶה שֶׁהִמְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְדָגִים, וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (בְּרָכוֹת סא:): **תָּנוּ רַבָּנָן, פַּעַם אַחַת גָּזְרָה מַלְכוּת הָרִשְׁעָה שֶׁלֹּא יַעַסְקוּ יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹרָה, בָּא פַּפּוּס בֶּן יְהוּדָה וּמְצָאוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהָיָה מַקְהִיל קְהִלּוֹת בָּרַבִּים וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אָמַר לֵיהּ עֲקִיבָא אִי אַתָּה מִתְיָרֵא מִפְּנֵי מַלְכוּת? אָמַר לוֹ אֶמְשֹׁל לְךָ מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה: לְשׁוּעָל שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ עַל גֶּב הַנָּהָר וְרָאָה דָּגִים שֶׁהָיוּ מִתְקַבְּצִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, אָמַר לָהֶם מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹרְחִים? אָמְרוּ לוֹ מִפְּנֵי רְשָׁתוֹת שֶׁמְּבִיאִין עָלֵינוּ בְּנֵי אָדָם, אָמַר לָהֶם רְצוֹנְכֶם שֶׁתַּעֲלוּ לַיַּבָּשָׁה וְנָדוּר אֲנִי וְאַתֶּם כְּשֵׁם שֶׁדָּרוּ אֲבוֹתַי עִם אֲבוֹתֵיכֶם? אָמְרוּ לוֹ אַתָּה הוּא שֶׁאוֹמְרִים עָלֶיךָ פִּקֵּחַ שֶׁבַּחַיּוֹת?! לֹא פִּקֵּחַ אַתָּה אֶלָּא טִפֵּשׁ**

אַתָּה, וּמַה בִּמְקוֹם חַיּוּתֵנוּ אָנוּ מִתְיָרְאִין, בִּמְקוֹם מִיתָתֵנוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה; אַף אֲנַחְנוּ עַכְשָׁו שֶׁאָנוּ יוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה שֶׁכָּתוּב בָּהּ (דְּבָרִים ל, כ) "כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ", כָּךְ אִם אָנוּ הוֹלְכִים וּמְבַטְּלִים מִמֶּנָּה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה; נִמְצָא שֶׁהִמְשִׁיל רַבִּי עֲקִיבָא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְדָגִים שֶׁבַּיָּם, שֶׁצְּרִיכִים לְהִשָּׁמֵר הֵיטֵב מִפְּנֵי הַשּׁוּעָל – זֶה הַסָּמ״ךְ־מ״ם הַטָּמֵא – שֶׁאוֹרֵב לָהֶם לְרָעָתָם, וְכַמְּבֹאָר הֵיטֵב בַּמַּעֲשֶׂה הַנַּ״ל הַמּוּבָא בְּדִבְרֵי הַטּוּר.

אוּלָם, לְכְאוֹרָה לֹא מוּבָן כָּל כָּךְ בְּדִבְרֵי הַמָּשָׁל שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, מַהוּ שֶׁעוֹשִׂים הַדָּגִים 'קַל וָחֹמֶר': "וּמַה בִּמְקוֹם חַיּוּתֵנוּ אָנוּ מִתְיָרְאִין, בִּמְקוֹם מִיתָתֵנוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה", לְכְאוֹרָה אֵין פֹּה שׁוּם 'קַל וָחֹמֶר', כִּי הֲרֵי בַּיַּבָּשָׁה הֵם מֵיָּד מֵתִים... עַל כֵּן הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר בְּדִבְרֵי הַדָּגִים "אִם בִּמְקוֹם חַיּוּתֵנוּ אָנוּ מִתְיָרְאִים, הֲרֵי שֶׁבַּיַּבָּשָׁה אֲנַחְנוּ מֵיָּד מֵתִים", וּמַהוּ שֶׁהֵם עוֹשִׂים "קַל וָחֹמֶר" בְּדִבְרֵיהֶם?

הָעִנְיָן מְבֹאָר הֵיטֵב עַל פִּי כָּל הַנַּ״ל בְּדִבְרֵי הַטּוּר: כִּי בֶּאֱמֶת, יְכוֹלִים הַדָּגִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַ"קַל וָחֹמֶר" הָאָמוּר, מַדּוּעַ? כִּי הַדָּגִים יְכוֹלִים לִחְיוֹת חוּץ לַיַּבָּשָׁה מֶשֶׁךְ זְמַן מוּעָט, וְעַל כֵּן אָמְרוּ "קַל וָחֹמֶר", שֶׁאִם יֵרְאִים בַּמַּיִם מֵהָרוֹצִים לְתוֹפְסָם, קַל וָחֹמֶר שֶׁיִּפַּחֲדוּ מִחוּץ לַמַּיִם, שֶׁאָז בְּקַל יוֹתֵר לְתוֹפְסָם בְּאֵלּוּ הַכַּמָּה רְגָעִים שֶׁהֵם חַיִּים, שֶׁזֶּה הַפִּתּוּי שֶׁל הַשּׁוּעָל – הוּא הַסָּמ״ךְ־מ״ם, שֶׁהוּא בָּא אֶל הָאָדָם – כְּמוֹ אֶל הַדָּגִים – וּמְפַתֶּה אוֹתוֹ שֶׁיָּסוּר לְמִשְׁמַעְתּוֹ רַק לִזְמַן מוּעָט, סַךְ הַכֹּל לְכַמָּה שְׁנִיּוֹת בּוֹדְדוֹת, שֶׁבְּאוֹתָן שְׁנִיּוֹת

עֲדַיִן הַדָּג הַקָּדוֹשׁ יָכוֹל לִחְיוֹת, הַיְנוּ שֶׁהוּא יָכוֹל עוֹד לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, אֶת זֶה חָפֵץ הַיֵּצֶר הָרָע לָקַחַת מִמֶּנּוּ, לִגְזֹל אֶת הַחִיּוּת דִּקְדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ, אֲבָל בְּכֹחַ הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים אֲנַחְנוּ עוֹנִים לוֹ – כְּמוֹ הַדָּגִים הַנַּ"ל – **"אָפְלוּ לְקָצָת זְמַן אֵינֶנּוּ מוּכָנִים! לֹא מַקְשִׁיבִים לְךָ! לָךְ מֵאִתָּנוּ!"...**

כִּי זוֹהִי דַּרְכּוֹ שֶׁל הַסָּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁהוּא מַתְחִיל עִם הָאָדָם בִּדְבָרִים קְטַנִּים, וְכָךְ הוּא מַפִּיל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, אֲבָל בְּכֹחַ הַצַּדִּיקִים אֲנַחְנוּ נִשְׁאָרִים דָּגִים חֲזָקִים וּטְהוֹרִים, יֵשׁ לָנוּ אֶת הַסִּימָנִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל "סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת", שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל הַהֲגָנָה שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם עַל עַצְמוֹ מִפְּנֵי כָּל מִינֵי מַשְׁחִיתִים, וְהַכֹּחַ שֶׁל לְחִימָתוֹ נֶגֶד כָּל מִינֵי טֻמְאָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מְנַסֶּה לְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַסְּנַפִּיר וְהַקַּשְׂקֶשֶׂת עַל יְדֵי הַמַּכְשִׁירִים הַטְּמֵאִים וְהַפְּסוּלִים – עוֹמְדִים נֶגְדּוֹ כְּחוֹמָה בְּצוּרָה שֶׁמַּחְשַׁבְתּוֹ הָרָעָה לֹא תִּצְלָח!

אֵלּוּ הַמַּכְשִׁירִים הַטְּמֵאִים זוֹ זוֹ הֲעָבוֹדָה זָרָה שֶׁל 'בַּעַל פְּעוֹר', וְאָדָם צָרִיךְ לְבָעֵר אֶת זֶה מִמֶּנּוּ! תּוֹצִיא אֶת זֶה מִמְּךָ! כְּשֶׁאַתָּה בָּא לִטְבֹּל בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, תִּשְׁמֹר מְאֹד שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בִּבְחִינַת "טוֹבֵל וְשֶׁרֶץ בְּיָדוֹ", רַחֲמָנָא לִצְלָן; יֵשׁ לְךָ הַמַּכְשִׁיר הַטָּמֵא בַּכִּיס וְאַתָּה בָּא לִטְבֹּל... תּוֹצִיא זֹאת מִמְּךָ! עַד מָתַי זֶה יִהְיֶה אִתְּךָ?! מָה הַתַּכְלִית שֶׁיֵּשׁ לְךָ מִזֶּה?! הֲרֵי הַיָּמִים עוֹבְרִים, וּמָתַי תַּפְסִיק כְּבָר עִם כָּל הַשְׁטוּיוֹת הָאֵלּוּ?!...

וּבִשְׁבִיל לִזְכּוֹת לִקְדֻשָּׁה, הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁאָדָם צָרִיךְ הוּא לְהִתְחַתֵּן, שֶׁזֶּה כָּל הָעִנְיָן שֶׁל יוֹם כִּפּוּר, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הַנַּ"ל "לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ' שֶׁבָּהֶם בְּנוֹת יְשָׂרָאֵל יוֹצְאוֹת" וְכוּ', כִּי הוּא יוֹם שֶׁל זִוּוּגִים, וְאָז הַזְּמַן לָאָדָם לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וַאֲפִלּוּ שֶׁזֶּה נִשְׁמַע כְּדָבָר תָּמוּהַּ בְּעֵינֵי הָעוֹלָם – "וְכִי עַל זֶה מִתְפַּלְּלִים בַּיּוֹם הַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁנָה?"... **כֵּן! כִּי זֶה מְקוֹר הַקְּדֻשָּׁה!**

כְּמוֹ כֵן צְרִיכִין לִזְכֹּר, שֶׁאַחַת מֵהַסִּבּוֹת שֶׁל שִׂמְחַת יוֹם כִּפּוּר מֵחֲמַת שֶׁהוּא יוֹם שֶׁנִּתְּנוּ בּוֹ הַלּוּחוֹת הַשְּׁנִיּוֹת, כִּי אַחַר שֶׁהַלּוּחוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁנִּתְּנוּ בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה נִשְׁבְּרוּ, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל לְמֶשֶׁךְ אַרְבָּעִים יוֹם, וְיָרַד בְּיוֹם כִּפּוּר – יוֹם הָאַרְבָּעִים, שֶׁאָז נֶאֱמַר "סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ", וְזָכוּ עַם יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אֶת הַלּוּחוֹת הַשְּׁנִיּוֹת, וְעַל כֵּן צְרִיכִים לִשְׁמֹר לְתִפְּס אֵיזֶה זְמַן בְּיוֹם כִּפּוּר כְּדֵי לִלְמֹד אֵילּוּ לְמוּדִים וְשִׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, וּבְפָרָט בַּלַּיְלָה - שֶׁאָז עֲדַיִן יֵשׁ אֶת הַכֹּחוֹת, אוֹ לִפְנוֹת בֹּקֶר, אוֹ בֵּין הַתְּפִלּוֹת, כִּי עַל פִּי רוֹב יֵשׁ הַפְסָקָה עַד מִנְחָה, וְיכוֹלִים אָז לַחֲטֹף לְמוּדִים וְשִׁעוּרֵי תּוֹרָה [מוֹהַרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ הִקְפִּיד שֶׁאָז יְהֵא הַשִּׁיעוּר שֶׁל הַדַּף הַיּוֹמִי].

וּלְכָל זֶה מַקְדִּימִים אֶת עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר, שֶׁאָז מַרְבִּים בִּסְעֻדּוֹת, וּמְכִינִים עַצְמֵנוּ כָּרָאוּי לִקְרַאת הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לְקַבֵּל טָהֳרָה אֲמִתִּית וּשְׁלֵמָה, וּבְכֹחַ יוֹם כִּפּוּר זוֹכִין לְקַבֵּל אֶת הַטָּהֳרָה מֵהַצַּדִּיק – הוּא הַחַיָּט הַנַּ"ל, וּלְהִנָּצֵל מֵהַשּׁוֹטֵר – הוּא הַסָּמ"ךְ-מ"ם הַטָּמֵא, הַכֹּל בְּכֹחַ חֲמִשָּׁה עִנְיָנִים שֶׁל הַיּוֹם, שֶׁבְּכֹחָם זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַכֹּחַ

לְכָל זֶה, וּלְהַמְשִׁיךְ מְחִילָה סְלִיחָה וְכַפָּרָה אֲמִתִּית.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְהָכִין עַצְמֵנוּ לִקְרַאת הַקְּדֻשָּׁה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, שֶׁזּוֹהִי הַפִּסְגָּה וְזֶהוּ הַשִּׂיא לְכָל הָעֲבוֹדָה שֶׁהִתְחַלְנוּ בִּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים, עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה, הַכֹּל כְּדֵי לְהַגִּיעַ לַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ – יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁבּוֹ נִזְכֶּה לְהִטָּהֵר טָהֳרָה אֲמִתִּית וּשְׁלֵמָה, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמֵנוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרֶכֶת, שְׁנַת גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה, אָמֵן וְאָמֵן!

* * *

לְקַבָּלַת הַגְּלָיוֹן בְּדוֹא״ל מִדֵּי שָׁבוּעַ, וּלְכָל עִנְיְנֵי הַגְּלָיוֹן: a208abc@gmail.com

* * *

הַגְּלָיוֹן מֻקְדָּשׁ לְעִלּוּי נִשְׁמַת הָרַב הֶחָסִיד **רַבִּי בִּנְיָמִין בֵּיינוּשׁ בֶּן רַבִּי יְחֶזְקֵאל שְׁרָגָא** זַ״ל, הָרַבָּנִיּוֹת הַצַּדְקָנִיּוֹת מָרַת יַחְנָא **שִׁפְרָה בַּת רַבִּי אָשֵׁר** יְשַׁעְיָה ע״ה, וּמָרַת חִינְקָא **חַיָּה בָּאבָּא בַּת רַבִּי אַבְרָהָם** הכ״ג ע״ה, וְהָאִשָּׁה הַכְּשֵׁרָה מָרַת **לִיאַת שָׂרָה בַּת מָרְדְּכַי** ע״ה